

Bilaga 2

Frågeguide – kommuner/kommunförbund

Utredare:	
Respondent (namn & organisation):	
Metod:	Kvalitativ intervju, semistrukturerad
Medgivande signerat:	
Audio igångsatt:	
Start (datum & tid):	
Slut (datum & tid):	
Kontaktperson för ev. uppföljande MSB-projekt om vägledning om objektburen smitta enl. MB 9 kap. 14-15 §§	
Övrigt:	

Objektburen smitta enligt miljöbalken

Miljöbalken 9 kap. 15 §: "Vid misstanke om att ett sällskapsdjur som innehas av privatperson eller ett objekt bär på en allvarlig smittsam sjukdom som kan föras över till människor, skall kommunen omedelbart vidta de åtgärder som behövs för att spåra smittan och undanröja risken för smittspridning. Om det är nödvändigt för att förhindra spridning av sjukdomen får kommunen låta förstöra föremål av personlig natur och låta avliva sällskapsdjur som innehas av privatpersoner.

Den som har drabbats av ett beslut enligt första stycket andra meningen har rätt till skälig ersättning av kommunen.

Första och andra styckena gäller inte om åtgärder vidtas enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m., epizootilagen (1999:657) eller zoonoslagen (1999:658)." SFS

Enkätfråga 1

Hur väl instämmer ni i följande påstående?

"Det är tydligt vad som innefattas i kommunens ansvar enligt miljöbalkens 9 kap. 15 §"

Enkätfråga 2

Hur tydligt är det vad som avses med följande ord och begrepp i miljöbalkens 9 kap. 15 §?

*Miljöbalken 9 kap. 15 §: Vid **misstanke** om att ett **sällskapsdjur** som innehas av privatperson eller ett **objekt** bär på en **allvarlig smittsam sjukdom** som kan föras över till människor, skall kommunen **omedelbart** vidta de åtgärder som behövs för att **spåra smittan** och **undanröja risken för smittspridning**.*

Intervjufrågor

I enkäten har ni svarat att ...

[Återge svar från både enkätfråga 1 och 2]

1. Beskriv gärna vad ni tycker är otydligt, och i behov av tydliggörande?
 - a. Hur tolkar ni begreppet "sällskapsdjur"?
[Finns några oklarheter/gränsfall?]
 - b. Har ni en tydlig uppfattning om vad som avses med ett "objekt" i miljöbalkens mening?
[Finns några oklarheter/gränsfall?]
 - c. Vilka sjukdomar hanteras av kommunen som "allvarligt smittsamma sjukdomar"?
[Finns några oklarheter/gränsfall?]
 - d. Hur tolkar ni begreppet "omedelbart"?
[Finns några oklarheter och/eller svårigheter med detta?]
 - e. Något annat?
[T.ex. gällande ersättningen]

2. Misstanke: Vad krävs för att ni ska vidta åtgärder enl. MB 9:15?
[Provsvar/kluster/andra signaler?]

3. Vad ligger i ansvaret att "spåra smittan"?
 - a. Hur långt anser ni att det är rimligt att spåra en smitta?
[Resursmässigt? Tidsmässigt?]
 - b. När behövs provtagning?
[Kan det räcka med den information som den smittade lämnar? Hur resonerar ni?]

- c. Vid provtagning av sällskapsdjur eller objekt, räcker det med att identifiera samma smittämnen eller behöver man veta att det är samma genotyp/serotyp?
[När är smittan spårad?]
 - d. Ser ni några hinder för provtagning i enskilt hem/på privat egendom?
[Hur gör ni och hur har ni resonerat?]
 - e. Vem betalar för provtagning i enskilda boenden (ej flerbostadshus)?
[Fastighetsägaren eller kommunen? Hur gör ni och hur har ni resonerat?]
 - f. Är det ni (kommunen/kommunförbundet) som är drivande i utbrotsutredningarna?
[Om inte, vem är det? Smittskyddet? Länsveterinär?]
4. Vad ligger i ansvaret att "undanröja risken för smittspridning"?
- a. Hur resonerar ni kring att vidta åtgärder i någons privata hem/på privat egendom?
[T.ex. legionella i eget vatten]
 - b. Bedömer ni att det är risk för smittspridning om smittan bara kan spridas till de som bor i hemmet (enskilt boende)?
[Har ni resonerat kring detta?]
 - c. Vem betalar för undanröjande av risken?
[T.ex. sanering]
 - d. Vad är tillräckligt undanröjt?
[Kan det exempelvis vara att ge hygienråd vid smitta hos sällskapsdjur?]
5. Har några svårigheter uppstått i ert arbete pga. dessa otydligheter?
6. Tycker ni att ansvarsfördelningen gentemot aktörer som arbetar med smittskyddsfrågor utifrån annan lagstiftning än miljöbalken (livsmedelslagen (2006:804), lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m., epizootilagen (1999:657) eller zoonoslagen (1999:658)) är tydlig?
[Om inte, vad behöver förtydligas?]

Rutiner gällande objektburen smitta

Enkätfråga

Har kommunen dokumenterade rutiner för hantering av objektburen smitta?

Hantering av objektburen smitta avser i den här undersökningen arbete enligt miljöbalkens 9 kap. 15 § med att spåra smittan och undanröja risken för smittspridning vid misstanke om att ett sällskapsdjur

eller ett objekt bär på en allvarlig smittsam sjukdom som kan föras över till människor. (Det går att markera fler än ett svarsalternativ)

Intervjufrågor

7. Om respondenten svarat **ja** på enkätfrågan:

- a. Kan ni specificera vad rutinerna innefattar och var de är dokumenterade?

[I beredskapsplan, specifikt dokument, annat]

- b. Hur brukar det gå till när ni drar igång en smittspårning?

Följs rutinerna?

[Om nej, varför inte?]

- c. Hålls rutinerna uppdaterade?

Om respondenten svarat **nej** på enkätfrågan:

- d. Hur har kommunen hanterat fall av misstänkta och/eller konstaterade fall?

[Vilken information/vilka kontakter har ni haft att tillgå?]

- e. Finns det andra upparbetade arbetsätt som inte är dokumenterade?

[Hur brukar det gå till när ni drar igång en smittspårning?]

- f. Vad är orsaken till att det inte finns rutiner?

- g. Vilka rutiner anser ni borde finnas?

- h. Planeras framtagande av rutiner?

Enkätfråga

Har kommunen dokumenterade rutiner för samverkan med smittskyddsläkaren gällande hantering av objektburen smitta?

Miljöbalken 9 kap. 14 §: Kommunen skall utan dröjsmål underrätta smittskyddsläkaren om iakttagelser som kan vara av betydelse för smittskyddet för människor. SFS 2004:169.

Intervjufrågor

8. Om respondenten svarat **ja** på enkätfrågan:

- a. Kan ni specificera vad rutinerna innefattar och var de är dokumenterade?

[Beredskapsplan, specifikt dokument, annat?]

b. Följs rutinerna?

[Om nej, varför inte?]

c. Har ni en upparbetad kontakt med smittskyddsläkaren gällande hantering av objektburen smitta?

d. I vilket skede brukar smittskyddsläkaren (länsveterinär) kontaktas?

Om respondenten svarat **nej** på enkätfrågan:

e. Har ni en upparbetad kontakt med smittskyddsläkaren gällande hantering av objektburen smitta?

f. I vilket skede brukar smittskyddsläkaren (länsveterinär) kontaktas?

g. Vad är orsaken till att det inte finns rutiner?

h. Vilka rutiner anser ni borde finnas?

i. Planeras framtagande av skriftliga rutiner?

Till alla respondenter:

9. Hur tolkar ni "utan dröjsmål" i MB 9 kap. 14 §?

Erfarenhet av arbete med objektburen smitta

Enkätfråga

Ange de objekt, verksamheter samt smittämnen/sjukdomar som kommunen har hanterat enligt miljöbalkens 9 kap. 15 § under de senaste två åren.

Intervjufrågor

10. I enkäten har ni svarat att ...

Skulle ni säga att detta är det/de vanligaste smittämnet/smittämnen, objektet/objekten, verksamheten/verksamheterna sett även över en längre tid bakåt?

11. Finns det något som påverkar smitt-/utbrottsutredningarnas omfattning?

[T.ex. provtagning, tid, ekonomi och/eller personaltillgång]

a. Prioriteras vissa smittämnen och/eller verksamheter (t.ex. förskolor, äldreboenden)?

12. Har ni stött på några svårigheter i hantering av misstänkta/konstaterade utbrott av objektburen smitta?

- a. Hur löste ni dessa?
- b. Vilka aktörer var inblandade i utredningen?

Enkätfråga

Hur väl fungerar samverkan med följande aktörer vid hanteringen av objektburen smitta?

Intervjufrågor

13. I enkäten har ni svarat att ...

[Återge svar från enkätfråga]

- a. Beskriv vad som fungerar bra resp. mindre bra
- b. Vad skulle behövas för att samverkan ska fungera bättre?

14. Har ni rutiner (skriftliga eller muntliga) för samverkan med ovan aktörer?

[Om ja, följs de? Om inte, varför då?]

15. Har ni varit i kontakt med Folkhälsomyndigheten?

[Om ja, i vilket sammanhang? Exempelvis vattenprover, vägledning, tolkning av MB?]

Stöd i det fortsatta arbetet med objektburen smitta

Enkätfråga

Har kommunen behov av vägledning eller annat stöd vad gäller hanteringen av objektburen smitta enligt MB 9 kap. 14-15 §§?

Intervjufrågor

I enkäten har ni svarat att ...

[Återge svar från enkätfråga]

16. Utveckla gärna vad ni ser för behov av vägledning/stöd

Övriga uppföljande frågor

17. Finns en krisberedskapsplan för större utbrott av objektburna smittor?

18. Har kommunen deltagit i någon övning av utbrottshantering av smittor som kan spridas via objekt för att pröva beredskapen?

a. Gällde/inkluderade övningen utbrottshantering av objektburna smittor enl. MB 9:15 eller avsågs endast andra objektburna smittor (livsmedels-/dricksvattenburna)?

b. Vem arrangerade detta?

19. Finns det några goda exempel som ni vill lyfta fram?

[Exempelvis samverkan i enskilt fall eller rutiner som tagits fram]

20. Något övrigt ni vill tillägga?

Tack för att ni deltog i intervjun!

Om ni kommer på något i efterhand som ni vill komplettera med eller har några funderingar är det bara att mejla till oss. Om ni önskar kommer ni även att kunna få ta del av informationen som ni delgivit vid intervjun och göra rättelser.